



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Practica Octaviani Vestrii I. C. Foro Corneliensis

Vestri, Ottaviano

Coloniae Agrippinae, 1597

VD16 V 940

De caussarum deuolutione ex prouincijs ad Rom. Cur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63002](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63002)

† causæ (vt auctor ait) differantur, & si ea de re Ias. con-
queratur in l. quoties. num. 4. C. de iudi post Pau. Castren. in
l. ordinarij, C. de rei vend.

Et hoc quia.) Addas Alex. & Ias. in l. 1. num. 16. ff. si
quis caut Felin in c. significauerunt, colum. 1 de test Dec. in
l. quoties nihil. ff. de reg. iur. Ias. in l. ad hæc, num. 3. C. de iu-
di & Roman. consi 501. vt declarationem, colum. 2. Quibus
& illud affine est, quod † in dubio iudex appellationi defer-
re debet Archid. in cap. cordi & cap. si à iudice de appell. in
6 Spe. eod. tit. § nunc dicamus, vers. 1. & Ias. vbi supra, &
Dec. cons. 28 & 34. & iterum cons. 49. & in cap. vt debitus
num. 23 de appel Cum temperamento hoc tamen intelligas,
veluti idem Dec. in d. c. vt debitus, declarat, nisi essemus in
materia, in qua regulariter appellatio non admittatur, nam
tunc in dubio regulæ inherendum erit. Et non iniuria qui-
dem in re ambigua appellationi deferendum est. Cum † illa
dicatur tyriaca contra iniuste sententiæ venenum, teste Cur-
tiō, cons. 16. num. 8 atque Purpur. in l. 1. numer. 87. C. de pact.
Est quæ defensio, quæ aduersus iudicis iniuriam oppressis da-
tur, l. 1. ff. de appell. cap. ad Romanam, 2. q. 6. Itidem † dicen-
dum erit, vt in dubio iudex articulos circa probationem ad-
mittere debeat, sic Host & Imola docent in ca. per tuas, de
test. & Paul. Cast. qui in facti specie ita respondisse testatur
in l. 1. ff. si quis caut. Simile erit in interrogatorijs ea, vt in
dubio recipiantur, secundum Imol. & Abb. in citato cap. per
tuas, atque etiam in positionibus, prout in articulis, idem
Ias. & Curt. esse censuerunt, ille in dict. authent. ad hæc, hic
autem in tract. positionum in nono breuiloquio. Nicolaus
Antonius Grauatius.

De Caussarum deuolutione ex Prouincijs ad
Roma. Curiam.

C A P. VI.

S V M M A R I V M.

1 Actor quando forum rei non sequatur.

K 5

2 Ro-

- 2 Romana curia unicuique proprius est forum.
- 3 Causse maiores quamvis provinciales sint, in Ro. curia pertractantur. & que sint illa, & nu. 9.
- 4 Appellationis forma, ut appellatio ipsa, ad Roma. curiam deuoluatur, & num. 10.
- 5 Citationis defectus sanatur, sed ad citati notitiā citationem peruenisse probetur, & nu. 11.
- 6 Mandati procuratorij copia quando est danda.
- 7 Appellatio, si presente appellato emissā fuerit, vel alias ad eius notitiā venisse probetur, non indiget alia intimatione.
- 8 Appellatio non arctat ad comparandum, quando deserta est.
- 12 Citationis copia, quæ citato dimittitur à citante, ipsius impensa dimittenda est.
- 13 Libellus sumptibus actoris edendus.
- 14 Procuratorij copia sumptibus domini danda est.
- 15 Appellationem factam fuisse, denunciari à quocunque potest.
- 16 Appellatio amplius non dicitur, quæ deserta fuit.
- 17 Sententia nulla est, quæ lata fuit temporibus appellationis elapsis.
- 18 Appellatio quot modis deserta dicatur.
- 19 Appellatione deserta, an nullitas deferatur?

CAusas adesse in Ro. Cur. plurifariam contingere, & qualis forma sit (pro deuolutione) seruanda.

Locus & causa, iure* enim actor forum rei sequitur, l. iuris ordinem, C. de iurisd. om. iud. in l. fi. C. vbi in rem actio, locum, vbi res ipsa sita est, vel beneficium, d. l. fin. C. vbi in rem actio.

eum gloss. & nota. Veruntamen * cum Romana
 cuique proprius sit forus, l. Roman. ad municip.
 c. ultim. de foro competen. a Nonnunquam con-
 tigit, nos à præscripta regula recedere, & pro-
 uinciales causas in Romana Curia tractari.

Quandoque * ex natura causæ, utpotè, quod
 sint de maioribus causis, quæ ad Petri notio-
 nem, & iudicium, & reservationem antiquo-
 rum Patrum spectant, ca. maiores, de baptismo,
 in principio, cap. debitus in fin. de appell. cap.
 quamvis electio quod translationem, de appell.
 ubi glo. in verbo reservata huic sedi, 17. distinct.
 quoties, 24. quæ Rota decis. 38. fuit dubitatum
 de appell. in no. Quæ autem sint hæ maiores cau-
 sæ, tu ipse in præallegatis locis legere poteris, &
 præsertim, ubi de fide & accessionibus sit con-
 trouersia.

Amplius, ubi causa esset de electione, postlato-
 ne, prouisione, dignitate, personatus officio, ca-
 nonicatu, præbenda, vel aliàs beneficalis de deci-
 mis, matrimonio, vsuris, vel aliàs spiritualis,
 quod in ea animæ periculū versaretur. Hæ cau-
 sæ ad Roman. cur. per appellationem legitimam
 deuolui solent, seruata tamen forma tradita in
 c. 1. de elect. in 6. & in clem. causam, eod. ti. Rot.
 decis. 38. fuit dubitatum de appell. in no.

b Forma * autem deuolutionis est, quod in ap-
 pellati præsentia appellatio ad Sedem emitta-
 rur, vel absenti, seu legitimo eius procuratori
 personaliter intimetur, si præsens, vel procura-
 tor adsit, & commodè possint personaliter ap-
 prehendi, quod si absit appellatus, nec procura-
 tor appareat domi, si non remota sit, q. si remota
 resistat in Cathedrali ciuitatis, & diocesi, sub qua
 bene-

beneficium degit, hæc intentio fiat, & nihilominus utroque casu siue domi, siue in cathedrali, fiat quoque similis intimatio in loco beneficii, & ubique pro legitima intimatione satis erit, si ipsa appellatio in loco alta & intelligibili voce legetur absque aliqua eius affixione, & copia detur, si petita fuerit, Cassa. decis. 1. de appel. in prin. d. Quod si ob appellati potentiam, vel suorum nequeat altero prædictis modis fieri, tunc in loco aliquo publico, ubi multitudo populi conuenerit, solenniter hæc intimatio fiet, exemplo edicti publici, & tunc necessaria erit, nedum lectio ipsius appellationis, verum etiam adfixio ita, ut verisimiliter ad notitiam appellati peruenire possit, Clemen. 1. de iudi. Rota de dolo & contumacia, 8. in no. Cassa. decis. de appella. & intimatio aliter facta nulla erit, nec censetur causam deuoluisset, nisi probaretur alias ad notitiam appellati peruenisse. Hæc enim probatio sanaret defectum intimationis, & suppleret defectum deuolutionis, ad tex. cum nota. per glos. & alios in d. clem. causam de electio. Nec satis esset, si uiua voce mitteretur hæc appellatio, sed emittenda est in scriptis, iuxta formam traditam in ca. cordi. de appella. in prin. li. 6. & docet Arch. & Ioan. Andr. in cap. cupientes de electio. super verbo appellat. alias enim non deuolueret causam, Rota decis. 385. si appellaretur in no. Et intimatio est fienda infra mensem à momento emissionis appellationi, alias non deuolueret, nisi forte esset modica mora, text. enim dicit, post mensem, quanto citius commodè fieri poterit, glos. ibidem verbo commodè, & verbo tempus. Quæ uerba videntur nedum admittere purgationem modi-

ca, verum & maioris moræ, vbi quis fuisset legitimè impeditus.

Sed & in intimatione huiusmodi præterea ostendi quoque debet, perlegi instrumentum ipsius appellationis authenticum; & si dimitti copia similiter authentica ipsi appellato petenti, si appellans per se ipsum appellauerit ex d. Clem. causam & notatis. Quod * si non per seipsum sed per procuratorem suum grauatus appellauerit, tunc danda erit appellatio etiam g copia, procuratorij similiter autentica, Rota decisio 12. nota quod vbi appellatur in fin. de appella. in antiquis Fast. causa 15. & si petenti authenticam simplex daretur copia non alias autentica, non sat legitima esset intimatio, nec deuolutioni satis esset. Rota decis. 168. si in causa beneficiæ de appellat. in no. Expedi autem appellato copiam habere authenticam, & publicam ipsius appellationis. Et vbi per procuratorem appellatur, copiam quoque procuratorij, vt, appellante non prosequente, possit ipse appellatus de appellatione docere contra ipsum appellantem, & illam prosequi, vt nos admonet Compiler ille vulgaris Formularij aduocatorum pagina 3. sub rubrica de modo deuoluendi causam de partibus ad curiam, vbi pleraque ipse ad materiam adnotat, & ratio potuit esse, quia ad docendum de deuolutione causæ respectu appellationis, satis esset docere de eius appellatione per publica documenta; nec aliàs ad deuolutionem respectu ipsius appellantis esset necessaria suæ appellationis intimatio, quasi appellans de appellatione, ac facto sui satis certus, nec aliàs certior reddendus sit, argum. clem. 2. li. penult. Rota decis. 384.

Fuit

Fuit dubitatum, utrum appellans prope finem, in no. & introducta est mero favore appellati, ut appellatus certificari possit, an appellatio ipsum arctet, vel non, cui favore appellatus comparando renunciari videtur tanquam favori suo.

Quamobrem poterit appellatus admissa appellatione, con expectata alia intimatione venire ad curiam, & appellante non comparente per Audientiam contradictarum, tanquam contra contumacem, appellationem proseguere, tamen non intimatam, & imputabit sibi appellans, qui debuit praevidere istum casum, quod appellatus potuisset habere noticiam emissae appellationis, & venisse, vel misisse ad proseguendum illam in Romana Curia in audientia contradictarum, & hoc praevidens venire ad curiam, vel mittere aliquem, qui vigilaret & custodiret audientiam. Et ratio potest esse, quia appellatio est illa, quae operatur deuolutionem causae, ubi sit nota pariter, & illa, quae vim habet citationis, & arctat partes ad comparandum, Rota deci. 7. nota, quod ubi causa de cit. & 106. nota, quod ubi aliquis de restit. spol. in antiquis, non autem intimatio, quae est ordinata ad noticiam tantum.

Unde * si appellatio praesente appellato emissae fuerit, vel alias ad eius noticiam venisse probetur, non opus erit alia intimatione, ad nota. in dict. clem. causam. Rota deci. 28. fuit dubitatum de appel. 49. si fertur sententia, de appel. in no. 103. nota, quod appellatus eodem titulo, in antiquis fast. d. causa 23.

Generaliter igitur appellatio, seruata forma legitima, d. clem. causam, & cap. statuimus, intimata causam, ac secum negotium ipsum principale

capitale ad Romanam Curiam deuoluit, d. clem. caussa, cum nota. Rota decisio. 139. in caussa beneficii de appella. in nota, idque etiam si sit mala, & minus iusta appellatio. Rota decisio. 704. dic. quod citatio de appel. & deuolu. caussa, numer. 1. in antiquis, poteritque altera pars ad curiam veniens aliam etiam absente, & contumace emissam appellationem in Romana curia, & in ipsa Audientia contradictarum proseguire, seruatis tamen temporibus, d. cap. statuimus, de electio. in 6. nempe, quod pars, quæ proseguire uoluerit, iter arripiat intra mensem à die intimationis, & postquam peruenit, ad curiam aliam partem non comparentem, per viginti dies expectauerit, & alias iuxta nota. in dict. Clement. caussa, & in dicto capitu. statuimus, cuius ca. statuimus dispositio sibi locum vendicat iudicialis, siue extra iudicialis, sit ipse, appellatio. At c. ut circa, in extraiudiciali tantum, & utrumque siue à prouisione facta, siue fienda appelletur, ex nota. utrobique Archid. præsertim, Rota deci. 37.

Quod autem suprà diximus per appellationem iudicalem extra iudicalemve legitimè intimatam, & seruata forma Clem. gratiam principale negotium quoque deuolui, ac in ea in vim dictæ appellationis absque alia citatione procedi posse, intelligas ipsa appellatione adhuc uiuente, quæ vim habet peremptoria citationis, & arctat partes ad comparandum d. decis. 7. nota, quod ubi caussa, de cita. & 106. nota, quod ubi aliquis, de restit. spolia. in anti. Verum * ubi appellatio deserta esset, appellatio quasi desertio ne extincta non arctaret ad comparandum, neque suum

suum effectum faceret, & licet negotium post desertionem nihilominus remaneat, non posset tamen in eo sine noua citatione procedi. Rota deci. 114. maior pars dominorum de appel. in no. nota, in d. clem. causam de elect. Quod si quis misso negotio malit super desertione tantum pronunciari, utique noua opus erit citatione; & distinguemus, aut appellatio fuit commissa infra fatalia, & tunc secus, non enim videretur hoc casu incidenter, sed principaliter agi ad desertionem, Rota deci. 418. si appelletur, de appella. in no.

ANNOTATIONES.

- 2 Nonnunquam.) *Provinciales** causas, à quibus Pontificem prouocatio facta est ad Romanam Curiam regulariter non deuolui. sed illas in provincijs committendas. Franc. docet in cap. sepè, col. 9. vers. secundò queritur, & c. Nicola. de appel. ubi hanc tradit regulam. Cum ouersum ac durum videatur à proprijs laribus quempiam reuocari & longius exantlati laboribus, magnis que sumptibus atque hi, ut Rot. etiam voluit dec. 38. fuit dubitatum in addit. decis. 385. si appellatur, in fi. in no. Hec tamen regula plerumque admittit limitationes, praesertim in maioribus arduisque causis, & in quibus animae periculum versatur, quae iure primo Pontificibus, veluti Petri successoribus, eorumque rationi atque iudicio reseruatae sunt, idcirco Romana in curia pertractanda, ut auctor hic, & Franc. alijsque explicant in dict. cap. sepè; & Nico. Rota deci. 139. in causa beneficii, & decis. 1. num. 2. de cl. et. in no. Argid. decis. 520. & 629. Dec. in c. ut debitus. num. 10. de appell. & Vant. in tr. et. de null. ex def. iurisd. ord. num. 67. cum sequen. ubi ad praeterea tam regu. septem tradit limit. quas etiam prosequitur Pet. Due. reg. 85. Nic. Anto. Granat.

Forma.)

Forma.) Vide * infra lib. 4. ca. 3. in princ. & formula-
re, quod vari. commis. appellant, atque Formul. aduocatorū
vtrunque in princ. & iterum in ca. 37. ipsius form. aduoc. &
Vant. de null. sent. ex def. cit. nume. 119. cum sequent. ibique
si beneficium absque animarum cura sit, quod nuncius, qui ci-
tare vult, diligentiam prius in perquirendo reum adhibere
obstringitur, quem si non reperierit, tunc in cathedrali ciui-
tate & beneficio citet: secus verò, si beneficium animarum
curam habeat, namque ea non requiritur diligentia. Nicola.
Antonius Grauatius.

Et copia.) Adde Specu. in titu. de citat. §. iam ver. hoc
autem facto, & Ioan. Mil. in verb. citatio. ver. vlt.

Quod si.) Legas infra in lib. 8. ca. 5. in ver. denique di-
cimus, & que ibi adnotauimus.

Nisi proberur.) Huc pertinent dicta per Rom. consil.
360. & rursus 410. vt clarior per Rotam decis. 271. si de
mandato, in no. Felin. in cap. cum contingat, num. 20. de re-
script. & Boer. decis. 335. vbi * citationem inuvalidam siue
nullam, postquam in aduersarij notitia peruenisse probatum
fuerit, eam effici legitimam atque validam affirmat, illum-
que adeò afficit, vt comparere teneatur, quod tradiderunt
etiam Marfi. in rub. de probat. num. 371. & sing. 259. genera-
lis in fin. Ruin. consil. 61. in lite. nu. 33. lib. 5. & Gomes. in reg.
cancell. de non iudicando iuxta formam supplic. q. 16. nu. 68.
Nico. Anto. Grauatius.

Et dimitti copia.) Citationis * dimissio, id est, ipsius
exemplum citandis impersa facienda erit, vt in clem. caus-
sam, de electio. vbi glo. quam sequuntur Paul. ibi Ioa. Lign.
Ancha. & Card. in princ. & quaest. 21 & iterum 22. contra
Zenz. oppositum tenentem, et si ibi Imo. fædere distinctionis
opiniones reconciliare nitatur, qui tamen glossæ inheret. Et
hanc eandem sententiam affirmarunt Glo. in Clem. 1. in ver.
oblatos, vbi Cardin. quaest. 5. & Imo. colum. vlti. de appell.
Georg. Nat. in repe super gloss. in verbo formam, de verbor.

L

signif.

13 signis. & Docto. in authen. offeratur, C. de lit. cont. & in d. primo, de libell. oblat. ubi * & libellus etiam sumptibus actoris traditur. At sine alleg. Clem. causam intelligas si reo exemplum exhiberi petatur, alias tradendum est minime, si tamen citatio fuerit lecta, ut per Rot. decis. 161. si in causa in no. & nuncupatim per Fel. in ca. cum M. Ferrarier. nume. 71. de const. & in cap. cum contingat, colum. pen. non obstat, de r. scri. & Ripa in l. quod te, num. 82. ff. si pet. & ad predicta conferunt, quae Bar. scribit in l. ita stipulatus, in 7. op. 10. par. & iterum in 6. questio. ubi Imo. & alij ff. de verb. obliga. & sentit Cossa. decis. 1. de app. Papaz. expressim in add. ad Rot. decis. 5. num. 16. de r. scri. & rursus decis. 22. num. 12. cod. tit. ubi expensis citationis exemplum citationis datur, quando quis domi citatur, & us receptum esse ait, quicquid è regione Vit. al. in d. Clementiam, voluerit. Ibi quoque etiam num. 13. comprobatur Papaz. quando citatio fuerit lecta, sufficit ipsius exemplum etiam simplex, nisi illud authenticum exhiberi petatur, & opinio Rotae testimonio communiter decis. 26. de appell. co. Ant. Grauatius.

g
14 Copia.) Procuratorij * exemplum aduersario sumptibus domini exhibendum esse, tradidit Bar. in l. praeor. S. fendi. ff. quib. ex caus. in poss. eat. & in l. 1. in fi. C. de procur. cui se subscribunt Luc. à Pen. Iacob. Rebus. 10. à Plat. l. ult. in fi. C. de erog. milit. annone. lib. 12. & Boer. decis. 1. nu. 5. necnon & I. s. consil. 159. si per f. eto. col. pen. verum facit. liq. 2.

h
15 Vnde.) Ad hoc respicit, quod si peritus dicitur, sub lit. sufficit quoque etiam * appellationis denunciationem à quocunque factam fuisse. Bal. consil. 144. alio di. li. 4. & facit, quod à Rom. prociatum est consil. 195. notatio ver. ad hoc optima. Nec ad talem scientiam inducendam mandatum requiritur. l. veniunt. §. petitum. ff. de pet. herec. Rot. decis. 127. & intimatio, in not. & deci. 12. nota quod ubi in antiq. Falsk.

decis. 35. tertio Aegid. decis. 581. licet. & Tiraqueil. qui & alia congerit de utroque retro. §. 36. in gloss. 2. num. 7. Grauiatius.

Verum. Illa * quidem non dicitur amplius appellatio que fuit deserta, quinimò, ac si appellatum non fuisset, censetur. ca. licet. de sen. excom. in 6. Aegid. decis. 207. vsque ad eò * ut si appellationis temporibus elapsis sententia in principali negotio proferatur, ipso iure nullius roboris esset, Ancha. consi. 343. Alex non vno in loco, ut patet consi. 59. lib. 4. consi. 64. & 82. lib. 6. consi. 79. lib. 7. & con. 137. lib. 2. Rota decis. 604. dic quod si appell. in antiq. Afflict. decis. 283. nu. 4. Dec. consi. 34. in fi. & Rebus. in commen. const. Gallie in tracta. de appell. arti. 5. num. 12. lib. 3. Et quot * modis appellatio dicatur deserta, & quid sit desertionis effectus, vide Guid. Pap. consi. 77. & latè Prosp. Carau. super ritu magnæ curiæ vicariæ Neap. 264. numero. 5. & 7. Nec Aegid. citato si aduertatur, contradicit: quia in alia facti specie loquitur. Cæterum * appellatione deserta, an nullitas deseratur, vetus est questio. ut per Docto. in l. si expressim. de appel. vbi Barto. nullitatem concidere nequaquam censet, Bal. verò in l. tale pactum. §. qui prouocauit. ff. de pact. oppositum tenet. Sed pro opinionum conciliatione videas Ioac. Mynsig. in sing. obser. in Cent. 2. obseru. 77. vbi distinguit inter nullitatem incidenter propositam, & principaliter in iudicium deductam, ut si appellatio & nullitas simul proponantur, deserta appellatione, nullitas quoque velut accessoria intercidat, & ita Bald. opinio procedat, aliàs secus, iuxta Bart. sententiam. Verum inde non infertur, quod ob id in alio nouoque iudicio nullitas intra 30. annos principaliter deduci non possit, nam hoc casu prædicta ratio accessorij cessat. vide eò loci Mynsig. & Guid. Pap. consil. 10. & 185. atque Ferrar. in forma appella. ab interloq. verbo, in his scriptis. Nicolaus Anto. Grauiatius.